

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Behandeling wetsvoorstellen over "slimme energiemeters"

31.374 Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter verbetering van de werking van de elektriciteits- en gasmarkt

31.320 Regels omtrent energie-efficiëntie (Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie)

Plenaire behandeling, 3e termijn 7 april 2009 – inbreng Reuten voor de SP-fractie

Kern-interruptie [op betoog van senator Van Driel (PvdA) aangaande schending van de privé-sfeer door het wetsvoorstel]. Reuten: Het college [College Bescherming Persoonsgegevens, CBP] stelt tot nu toe dat er niet is getoetst aan het EVRM [Europees Verdrag Rechten van de Mens], maar aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Mij dunkt dat de Kamer een eigenstandige verantwoordelijkheid heeft, altijd natuurlijk, ten opzichte van het EVRM. Mij dunkt dus dat de Kamer het wetsvoorstel moet toetsen aan het EVRM. Het gaat om artikel 8. Artikel 8 bevat twee leden. Het eerste lid gaat over de schending van de privacy. Daarvan zegt de minister dat dit wetsvoorstel de privacy schendt in de zin van lid 1. Er is echter ook nog een lid 2. Dat lid geeft aan dat er een grond kan zijn om dat te doen, namelijk in het belang van [onder andere] het economisch welzijn. De minister zegt zelf over het oogmerk van het wetsvoorstel, namelijk energiebesparing, dat dit niet hard is. Daar komt bij dat het kosten- en batenplaatje van het voorstel ook niet hard is. Mij dunkt dat daarmee de grond vervalft van het beroep op artikel 8, lid 2. Wij als Kamer hebben daarmee te maken.

Mevrouw de Voorzitter.

Ik spreek mede namens de PvdD; waar ik in het vervolg 'mijn' fractie zeg, spreek ik mede namens het lid Koffeman.

Bij de beoordeling van een wetsvoorstel maakt deze Kamer uiteraard zijn eigen afwegingen. Los daarvan echter, beschikt deze Kamer op tenminste drie punten over informatie die de Tweede Kamer niet had. *Ten eerste*, het rapport van de Universiteit van Tilburg over de strijdigheid van het wetsvoorstel met het EVRM.¹ *Ten tweede*, kosten-baten-analyses, zoals die van Frontier en KEMA uit de 2e helft 2008.² *Ten derde* het feit dat de minister thans zélf de belangrijkste financiële bate van het voorstel, relatieve energieprijzdaling, "niet hard" noemt; maar vooral ook dat zij de beoogde energiebesparing van 2% "niet hard" acht.³ *Voorts* speelde bij de overwegingen aan de overzijde, de

---

¹ C. Cuijpers en B.J. Koops, Het wetsvoorstel 'slimme meters': een privacytoets op basis van art. 8 EVRM, TILT, Universiteit van Tilburg, oktober 2008 (35 blz).

² Frontier (september 2008) en KEMA (juli 2008), geciteerd in het NVV,

³ Nadere Memorie van Antwoord.

proportionaliteit van de strafmaat bij weigering van de meter, expliciet geen prominente rol. Tenslotte blijkt uit een recente enquête dat het wetsvoorstel niet gedragen wordt door de bevolking.⁴ Dat zijn allemaal nieuwe feiten ten opzichte van hetgeen in de Tweede Kamer in overweging werd genomen.

Mijn fractie steunt het oogmerk van dit wetsvoorstel, namelijk energiebesparing. In 1^e en 2^e termijn gaven we onze bezwaren aan bij het gekozen instrumentarium. Mijn fractie ziet weinig redenen voor steun aan dit wetsvoorstel. We zullen onze positie echter heroverwegen indien de minister de Kamer tegemoet komt door twee harde toezeggingen:

Ten eerste. Personen hebben de vrije keuze tussen het type huidige meter en het type slimme meter.

Ten tweede. Voor ieder van deze type meters geldt een gedifferentieerd tarief. Daarbij is het tarief voor het huidige type meter gebaseerd op de prijs 2002 plus toename van de consumentenprijsindex in procenten en die voor het tweede type op de prijs 2004 met dezelfde indexering.

Ik kan mij voorstellen dat de minister de eerste toezegging effectueert via een novelle, en de tweede via AMvB.

In essentie wordt consumenten hiermee keuzevrijheid gelaten – passend in het boekje van de standaardtheorie voor een vrije markteconomie. De relevante gevolgen hiervan zijn: *Ten eerste*, consumenten zijn vrij een eventuele inbreuk op de privé-sfeer te aanvaarden; die inbreuk wordt dus niet langer gedecreteerd door de minister; er hangt bij weigering van het slimme ding dus ook niet langer de dreiging van een half jaar gevangenisstraf. *Ten tweede*, de milieuconsequentie van de eventuele vernietiging van oude meters is een kwestie van eigen verantwoordelijkheid van het individu – en niet een kwestie van commando-vernietiging gedecreteerd door de minister. *Ten derde*, het eventueel nemen van het kostenrisico dat de slimme meter met zich meebrengt, wordt overgelaten aan het individu en niet gedecreteerd door de minister.

Schenden wij met zo'n wetswijziging de betreffende EU-richtlijn? Neen. De minister was 14 dagen geleden zo vriendelijk om op ons verzoek de relevante gedeeltes uit de richtlijn voor te lezen.⁵ De huidige meters voldoen daaraan. De meters zijn individueel en geven onmiddellijk de actuele meterstanden aan; de tarieven zijn bekend. De kern van de zaak is volgens de minister de clause "de facturering op basis van het daadwerkelijke verbruik is frequent genoeg om de afnemers in staat te stellen om hun eigen energieverbruik te regelen".⁶ De minister zegt daarover: "Wij hebben dat ingevuld met in ieder geval zes keer per jaar." De minister geeft duidelijk aan

---

⁴ Onderzoek van het TROS Radar Testpanel, TV-uitzending 6 april 2009.

⁵ Zie ook

http://www.eerstekamer.nl/id/vhyxhx14t5xm/document_extern/w31320ri/f=/w31320ri.pdf artikel 13 (blz. 72. Zie aldaar ook overwegingen 15, 28, 29 (blz. 65-66), alsmede Bijlage IV paragraaf 2 (gegevens en methoden die kunnen worden gebruikt (blz 80), i.h.b. 2.2 (ramingsmethode zonder ter plaatse ingewonnen gegevens – blz 81).

⁶ Ongecorrigeerd stenogram EK 84:

<http://www.eerstekamer.nl/behandeling/20090324/stenogram/f=y.pdf> blz. 84.

dat "frequent" op diverse wijzen geïnterpreteerd kan worden. Bovendien, zo voeg ik toe, kan oude-meter-houders gevraagd worden om de standen bijvoorbeeld halfjaarlijks door te geven. Voorst suggereert de Richtlijn (in Bijlage IV) dat ramingsmethodes zónder meteropneming mogelijk zijn.

De minister zet in het onderhavige wetsvoorstel dus een kop op de EU-richtlijn: ministers' "hoofdzonde" waar PvdA-senator Van Driel in 1e termijn over sprak. Hij vervolgde: wij hebben in deze Kamer duidelijk afgesproken zo'n aanvulling in het algemeen niet meer te accepteren. Ik voeg toe dat het wetsvoorstel juist door de kop de privé-sfeer aantast en het EVRM in het geding brengt; dat ligt niet besloten in de richtlijn.

Het EVRM is voor ons als Eerste Kamer bijzonder belangrijk. We kunnen adviezen vragen aan het CBP en allerlei andere instanties. Ja, dat is zeer belangrijk in onze afweging, maar wij hebben als Kamer ook de eigen verantwoordelijkheid om te toetsen aan de Grondwet en aan het EVRM. Ik benadruk nogmaals dat daarbij de wetsgeschiedenis van belang is. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de grond van de schending van de privacy in artikel 8, lid 2, namelijk het belang van het economische welzijn, bijzonder dubieus is. De minister heeft namelijk zelf aangegeven dat het bereiken van financiële baten onzeker is. Bovendien is het oogmerk van het wetsvoorstel, namelijk energiebesparing van 1,5% tot 2% ook onzeker, of zoals de minister zelf zegt: niet hard. Daarmee kan het wetsvoorstel inclusief de wetsgeschiedenis de toets van artikel 8 EVRM niet doorstaan.